

AFET İLE MÜCADELE KILAVUZU

CANAKKALE
BELEDİYESİ

AFET İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

ÖNSÖZ

Afetler, insanlık tarihinde her zaman var olan ve sonuçlarıyla yaşamlarımızı derinden etkileyen olaylardır. Doğal afetlerden insan kaynaklı afetlere kadar geniş bir yelpazede karşımıza çıkan bu olgular, hayatlarımızı aniden ve beklenmedik şekillerde değiştirebilirler. Ancak, bu zor zamanlarda doğru hazırlık, koordinasyon ve müdahale ile felaketlerin etkileri en aza indirilebilir ve toplumların yeniden inşası sağlanabilir.

Bu el kitapçığı, kentimizde meydana gelme olasılığı daha yüksek olan afet biçimlerini, öncesi, sırası ve sonrası şeklinde ele alarak afet ile mücadeleye dair temel bilgi ve pratik rehberlik sunmayı amaçlamaktadır. Afetlerin belirtileri, acil durum planları, güvenli tahliye yöntemleri ve yardım kaynakları gibi konular bu kitapçıkta ele alınmıştır.

Her birimizin, olası bir afete karşı bilinçli ve hazırlıklı olması önemlidir. Bu kitapçık, sadece acil durum yöneticileri veya yerel yetkililer için değil, herkes için bir kılavuz olarak tasarlanmıştır. Her birimizin afetlerle başa çıkma kapasitesini artırmak ve toplumsal dayanıklılığı güçlendirmek için eldeki etkili araçlardan biri olması umuduyla, bu el kitapçığını sunuyoruz.

Unutmayalım ki, afetlere karşı hazırlıklı olmak hayat kurtarır ve toplumları daha güçlü hale getirir.

Sağlık, huzur ve güvenlik dileklerimizle

AFET İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

AFET	6
ÖNEMLİ AFET TÜRLERİ	7
DEPREM	7
YANGIN	18
ŞİDDETLİ RÜZGÂR VE FIRTINA	26
SEL	28
HEYELAN	30
KAR FIRTINASI	32
SICAK HAVA DALGASI	36
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	38
İLK YARDIM	40
KAYNAKÇA	44

Çanakkale Belediyesi adına;

Hazırlayan: **Setenay SUYÜNÇ TETİK**

Tasarım: **Çanakkale Belediyesi Tasarım Ofisi**

İletişim: **4441717 / 5042** - E-Posta: **afetisleri@canakkale.bel.tr**

Adres: **Çanakkale Belediyesi Afet İşleri Müdürlüğü,**

İsmetpaşa Mah. Atatürk Cad. No:39 (-1. Kat)

AFET

Afet, doğal ya da insan kaynaklı sebeplerle ortaya çıkan, toplumda büyük zararlara yol açan, can ve mal kaybına neden olan durumdur. Afetler deprem, yangın, sel, fırtına, tsunami, heyelan, kuraklık, çığ olayları ve biyolojik olaylar gibi alt başlıklara ayrılır.

İnsanların sebep olduğu afetlere “beşerî afet”, doğal olaylar sonucu meydana gelen afetlere ise “doğal afet” denir. Türkiye coğrafi konumu ve jeolojik yapısı nedeniyle çeşitli doğal afetlerin yaşandığı bir bölgede bulunmaktadır.

Ülkemiz, depremler, sel ve taşkınlar, heyelanlar, orman yangınları gibi birçok doğal afetle sık sık karşı karşıya kalan bir bölgedir. Bu doğal afetler, zaman zaman büyük can ve mal kayıplarına neden olabilir ve toplumda ciddi etkiler bırakabilir. Ancak, aynı zamanda Türkiye’de beşerî afetlerin de yaşandığı bir gerçektir. Trafik kazaları, yangınlar, kontrol edilemeyen sosyal olaylar, salgın hastalıklar, sanayi ve maden kazaları gibi insan kaynaklı afetler ülkenin her yerinde görülebilmektedir. Bu tür afetler, insan hatalarından ve ihmalkarlıktan kaynaklanabilir ve toplumu derinden etkileyebilir.

Jeopolitik ve jeolojik özellikleriyle öne çıkan Çanakkale gibi bir kentte, her iki tür afetin de etkileriyle başa çıkabilmek için etkili hazırlık, önleme ve müdahale stratejilerinin geliştirilmesi önemlidir. Hem doğal afetlere karşı alınacak önlemler hem de beşerî afetlerin engellenmesi veya etkilerinin azaltılması için toplumsal farkındalığın artırılması gerekmektedir. Bu sayede kent yaşamı daha güvenli ve dayanıklı hale getirilebilir.

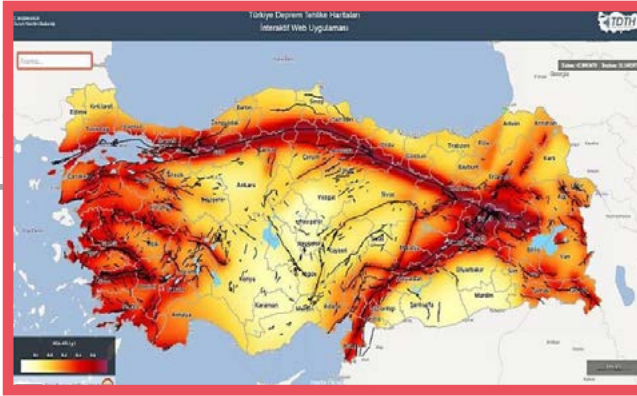
ÖNEMLİ AFET TÜRLERİ

DEPREM

Deprem nedir?

Deprem, afet türlerinden birisidir ve yer kabuğunda beklenmedik bir anda ortaya çıkan enerji sonucunda meydana gelen sismik dalgaların ile bu dalgaların yeryüzünü sarsması olayıdır. Bugünkü jeolojik araştırmalar deprem olaylarının önceden tahmin edilebilir olmadığını ortaya koyan gerçekçi yaklaşımlar sunmaktadırlar. Bu nedenle her an depreme hazırlıklı olmak gereklidir.

Türkiye, birçok fay hattının bulunduğu bölgede konumlanması sebebiyle deprem riski yüksek olan bir ülkedir. Özellikle Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi, Türkiye'nin en fazla deprem riski taşıyan bölgelerindedir. Bununla birlikte, deprem riski sadece bu bölgelerle sınırlı değildir; ülkenin genelinde de depremler meydana gelebilir.

Çanakkale'de olası deprem risklerini biliyor muyuz?

Bilindiği üzere Çanakkale, Kuzey Anadolu fay hattına yakın bir bölgede yer almaktadır. Bununla birlikte kentin büyük kısmı alüvyon olarak nitelendirilen zemin üzerinde yapılaşma göstermektedir. Barbaros Mahallesi Troya Caddesi ile sahil arasında kalan alanda, Sarıçay yatağının iki tarafında ve Cevatpaşa Mahallesi'nin sahile yakın olan kısımlarında sıvılaşma riski bulunmaktadır. Bu önemli nedenlerle deprem, kentimizin risk faktörlerinden birisi ve her zaman hazırlıklı olmamız gereken bir afet türüdür.

Depreme nasıl hazırlanmalıyız?

1. Deprem Öncesi

Bina Değerlendirmesi: Evinizin veya işyerinizin depreme dayanıklılığını kontrol etmek için bir yapı mühendisinden veya uzmandan yardım alın. Bina risk analizi, bir binanın çeşitli tehlikelere karşı maruziyetini ve bu tehlikelerin potansiyel etkilerini belirlemeyi amaçlar.

! Binanızda ön inceleme niteliğindeki bina risk analizleri için Çanakkale Belediyesi Afet İşleri veya İmar ve Şehircilik Müdürlüğü ile iletişime geçebilirsiniz. İnşaat Mühendislerimiz, binanızda gerekli incelemelerde bulduktan sonra binanızın yapı durumu hakkında tarafınıza gerekli bilgilendirmeyi ücretsiz olarak yapacaktır.

Acil Planlar: Ailenizle veya arkadaşlarınızla birlikte deprem durumunda ne yapmanız gerektiği hakkında bir acil plan hazırlayın.

- Bu planlar öncelikle evde yaşadığınız kişilerle olası deprem durumunda nasıl davranacağınız ile ilgilidir. Kim hangi odada kalacak, deprem sonrası evi tahliye planınız ne olacak gibi planlamalar hayati derecede önem taşır.
- Apartman veya sitenizin yönetim kurulunda bina tahliye planlarını gündeme getirin.
- Siz ve yakınlarınız için uygun bir haberleşme planı yapın. Farklı hanelerde yaşadığınız yakınlarınız ile depremden sonra size en yakın toplanma alanında bir buluşma noktası belirleyin. (Örn: Depremden sonra ilk 12 saat içerisinde Özgürlük Parkı çocuk oyun alanında buluşalım.)
- Aileniz ve yakınlarınız için afet kartları oluşturun. Bu kartlarda her bir birey için kişisel bilgiler, kişiye ait kan grubu, kronik rahatsızlıklar, müdahale gereken durumlarda irtibat kurulacak kişiler ile bu kişilerin iletişim numaralarını yazın. Bu kartları her biriniz mümkün olduğunca yanınızda taşımaya gayret edin.
- Dask ve konut sigortanızı yaptırmayı ihmal etmeyin.

Acil Durum Çantası: Acil durum çantası hazırlayın. Bu hazırlık evinizi tahliye ederken, binanıza kısa sürede tekrar girememeye ihtimalinize karşı dışarıdaki temel ihtiyaçlarınızı içermelidir.

Su: İnsan vücudu için en gerekli besin ögesidir. Bir insan susuzluğa en fazla 4-7 gün dayanabilir.

Yiyecek: Uzun süre dayanıklı, yüksek enerji içeren yiyecekler tercih edilmelidir.

Fener: Kentte elektrik şebekesinde yaşanabilecek sıkıntılar nedeniyle dışarıda veya enkaz konumunda yanınızda bulunduracağınız fener ile içinde bulunduğunuz durumu daha kolay görebilirsiniz.

Düdük: Enkazda sesinizi en uzağa duyurmak için basit ve en elverişli araçtır.

Mini radyo: Telefonunuzu kullanamadığınız durumlarda, radyo olayın büyüklüğünü anlamanız için iyi bir fırsat sunar.

Basit ilk yardım malzemeleri: Bu malzemeler ile kendinize ve yakınlarınıza temel sağlık müdahalelerinde bulunabilirsiniz.

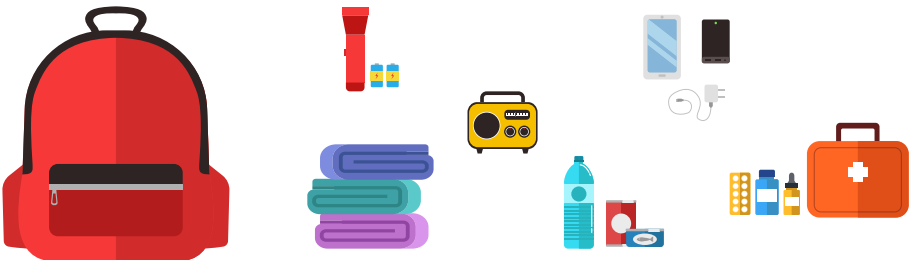
Pil: El feneriniz ve radyonuz için mutlaka yedek piller bulundurmalısınız.

Yedek kıyafet: Eldiven, iç çamaşırı, tişört, eşofman, çorap ve battaniye gibi yedek malzemelere hem enkazda hem de uzun süre eve tekrar girememeye durumlarında ihtiyaç duyabilirsiniz.

Önemli ilaçlar: Düzenli kullandığınız ilaçlarınız başta olmak üzere, ağrı kesiciler, soğuk algınlığı gibi temel ilaçlara ihtiyaç duyabilirsiniz.

Kimlik, tapu, sigorta gibi önemli evraklar

Yedek şarj aleti ve harici güç cihazı

Güvenli Alanlar: Evinizde veya iş yerinizde güvenli alanları belirleyin ve deprem sırasında bu alanlara sığınin.

Evinizde tehlike avı yaparak dolaplarınızı, vitrinlerinizi ve sarsıntıda yıkılarak tehlike yaratabilecek diğer eşyalarınızı sabitleyin.

Camlarınızın üzerine şeffaf film çekerek, olası patlamalarda cam kırıklarının dağılma riskini engelleyin.

Tatbikat: Depreme psikolojik olarak daha hazır bulunmak için aile üyelerinizle deprem tatbikatları düzenleyin.

Böylelikle deprem anında paniğe kapılma riskiniz azalacaktır.

2. Deprem Sırası

Evin içindeyseniz

- Sakin olun ve panik yapmayın. Yakınızdaki koltuk, yatak gibi sağlam bir mobilyanın yanında yan yatarak cenin pozisyonu alın ve ellerinizle başınızı koruyarak, dizlerinizi göğsünüze doğru çekin. Yaşam üçgeni oluşturun ve sarsıntı bitene kadar bu pozisyonda kalın. 'Yaşam üçgeni' olası bir yıkılma durumunda bina içinde oluşan yaşam alanlarını belirtir. Tekerlekli sandalyede iseniz tekerlekleri kilitleyerek başınızı ve boynunuzu korumaya alın.

- Mutfak, banyo gibi elektrik ve su hatlarının daha aktif bulunduğu riskli bölgelerdeyseniz sarsıntının ilk birkaç saniyesinde bu odalardan koridora çıkın ve koridorda cenin pozisyonu alın. Bunun haricinde yürümeye ve kaçmaya çalışmayın.
- Basıncın oluşturacağı patlama riskinden dolayı cam kenarlarından uzak durun.
- Balkona çıkmayın, kapı ve kapı kirişlerinin yanında durmayın.
- Asansör ve merdiven boşluklarına kaçmayın.
- Olası gaz kaçaklarına karşı çakmak ve kibrit yakmayın.

- Mümkinse koltuk, yatak gibi sağlam mobilyalarınızın yanında cenin pozisyonu alın.
- Erişebileceğiniz bir yerde su, fener, düdüğü ve pil gibi enkaz durumunda size destek olacak malzemeler bulundurun.

Dışarıdaysanız

- Açık alana çıkın.
- Elektrik direkleri, yüksek binalar, kanalizasyon ve gaz hatları gibi tehlikeli alanlardan uzak durun.
- Toprak kayması, taş veya kaya düşebilecek yamaç altlarında bulunmayın.
- Binalardan düşebilecek baca, cam kırıkları ve sıvalara karşı tedbirli olun.
- Çömelerek kendinizi güvene alın.

Aracınızdaysanız

- Panik yapmamaya gayret edin ve yavaşlayın.
- Köprülerden uzak kalın.
- Aracınızı yolun sağ kısmına, yol geçişini engellemeyecek şekilde çekeerek motoru durdurun.
- Aracınız yakın çevresi güvenli ise aracınızdan çıkmayın. Aracınızın radyosundan afetin büyüklüğünü öğrenin, yetkililerin çağrılarına kulak verin.
- Aracınızın yakınında yüksek bina, enerji nakil hattı, duvar görüyorsanız aracınızdan derhal çıkın ve yürüyerek açık bir alana ulaşın.
- Kapalı bir otoparkta aracınızın içindeyseniz arabanızın dışına çıkıp cenin pozisyonu alarak aracınızın yanına yatın.

Bunlarla birlikte deprem sırasında okulda, iş yerinde, mağazada, sinema salonunda, yer altı ve üst geçitlerinde olabilirsiniz. Panik yapmayın, merdivenlere koşmayın. Bulduğunuz yerde kalın, başınızı koruyun, mümkünse cenin pozisyonu alın ve sarsıntı bitene kadar sabit kalın.

Unutmayalım! Deprem anında deniz, nehir, ırmak, çay ve dere kenarlarında bulunmak tehlikelidir. Su altında yaşanacak yer sarsıntıları sel ve su baskını gibi ikincil afetlere neden olabilir.

Çanakkale bir deniz kentidir ve kaynağını Kaz Dağları'ndan alan Sarıçay'a sahiptir. Sarıçay boyunca balıkçı barınakları bulunur, kordonda yat limanına sahiptir ve kentteki eski yerleşim alanları sahil ve çay kenarlarında konumlanır. Bu nedende kentlilerimizin bu tip ikincil afetlere karşı her zaman tedbiri olması gerekir.

İkincil Afet: Yaşanan bir afetin doğrudan sonucu olan, onun etkisiyle meydana gelen yeni bir afet olayına ikincil afet denir.

Örneğin depremlerin tsunami, sel, heyelan, yangın, baraj yıkılmaları gibi yeni afetlere neden olması durumunda deprem birincil afet; deprem sonucunda oluşan diğer afetler ikincil afettir.

3. Deprem Sonrası:

Asansörü Kullanmayın: Sarsıntı bitene kadar içeride kalın, ancak sarsıntı bitince dışarı çıkmak güvenlidir. Evi tahliye ederken Acil Durum Çantanızı yanınıza alın, asansör yerine merdivenleri kullanın.

Gaz ve Elektrik Kontrolü: Sarsıntı geçtikten sonra elektrik, gaz ve su vanalarını kapatın; soba ve ısıtıcıları söndürün. Gaz kokusu veya hasar görmüş elektrik kablolarını fark ederseniz hemen yetkililere haber verin. Kibrit ve çakmak kullanmayın.

Telefonunuzu Kullanmayın: Sadece acil durumlar için telefon kullanın. Mümkünse SMS ve internet veri tabanlı uygulamaları tercih edin. Acil durumlar için 112 Acil Çağrı Merkezi'ni arayın.

Komşularınıza Yardım Edin: Yardıma ihtiyacı olan komşularınıza ve çevrenizdeki insanlara yardım edin.

En Yakın Toplanma Alanına Gidin: Yetkililer çağrıda bulununcaya kadar toplanma alanında kalın.

Araçlarınızı Kullanmayın: Ambulans, AFAD, UMKE gibi acil yardım araçlarının hızlı ulaşımını sağlamak için özellikle ilk 6 saat araç ile trafiğe çıkmayın.

Artçı Depremlere Karşı Tedbirli Olun: Her büyük depremden sonra artçı deprem riski bulunduğunu unutmayın.

Artçı depremler zaman içerisinde seyrekleşse ve büyüklükleri azalsa da bu depremler hasarlı binalarda zarara yol açabilir. Bu nedenle sarsıntılar tamamen bitene kadar hasarlı binalara girmeyin.

Unutmayalım! Araştırmalar, depremde yaralanan insanların çoğunun yaralanma sebebinin sarsıntı sırasında bina içinde hareket etmesi veya binadan dışarı çıkmaya çalışması olduğunu vurgular.

Enkaz altındaysak neler yapmalıyız?

- Paniğe kapılmayın, sakin olun ve neler yapmanız gerektiğini hatırlayın.
- Öncelikle ağızınızı ve burnunuzu bir mendil veya kıyafetiniz ile kapatın. Bu eylem sizi tehlikeli boyutlarda toz yutma durumundan koruyacaktır.
- Eğer güvenli olduğunu düşündüğünüz bir çıkış noktası görüyorsanız oradan çıkın.
- Eğer hareket edemiyorsanız, hareket etmek için enerjinizi tüketmeyin. Enerjinizi tasarruflu kullanmak en önemli tedbirdir.
- Etrafta duyduğunuz seslere kulak verin, bağırmayın, mümkünse düdük kullanın.
- Bulabiliyorsanız sert bir cisim ile yüzeye vurarak yardım çağırın.
- Kibrit ve çakmak kullanmayın.

Kentimizde 1900'den bu yana gerçekleşen önemli depremleri biliyor musunuz?

Saroz-Gaziköy (09.08.1912): Şarköy-Mürefte merkezli bu deprem 7,3 büyüklüğündedir.

Çan (13.09.1912): Çan-Lâpseki ilçe sınırında oluşmuş bu deprem 6.9 büyüklüğündedir.

Ayvalık (18.11.1919): Ayvalık merkezli bu deprem 7.0 büyüklüğündedir.

Çanakkale-Truva (02.05.1928): Truva açıklarında Ege Denizi merkezli bu deprem 6.0 büyüklüğündedir.

Biga-Karabiga (04.01.1935): Marmara Denizi içerisinde Karabiga açıklarında meydana gelen bu deprem 6.4 büyüklüğündedir.

Edremit Körfezi (06.10.1944): Altınoluk açıklarında Edremit Körfezi içinde meydana gelen bu deprem 6.8 büyüklüğündedir.

Yenice (18.03.1953): Yenice merkezli bu deprem 7.2 büyüklüğündedir.

Saroz Körfezi (27.03.1975): Saroz Körfezi içinde oluşmuş bu deprem 5.7 büyüklüğündedir.

Biga Depremi: (05.07.1983) Biga merkezli bu deprem 6.1 büyüklüğündedir.

Bozcaada Açıkları Depremi: (08.01.2013) Bozcaada Açıklarında meydana gelen deprem 6.2 büyüklüğündedir.

Gökçeada Açıkları Ege Denizi Depremi: (24.05.2014) Gökçeada açıklarında meydana gelen bu deprem 6.9 büyüklüğündedir.

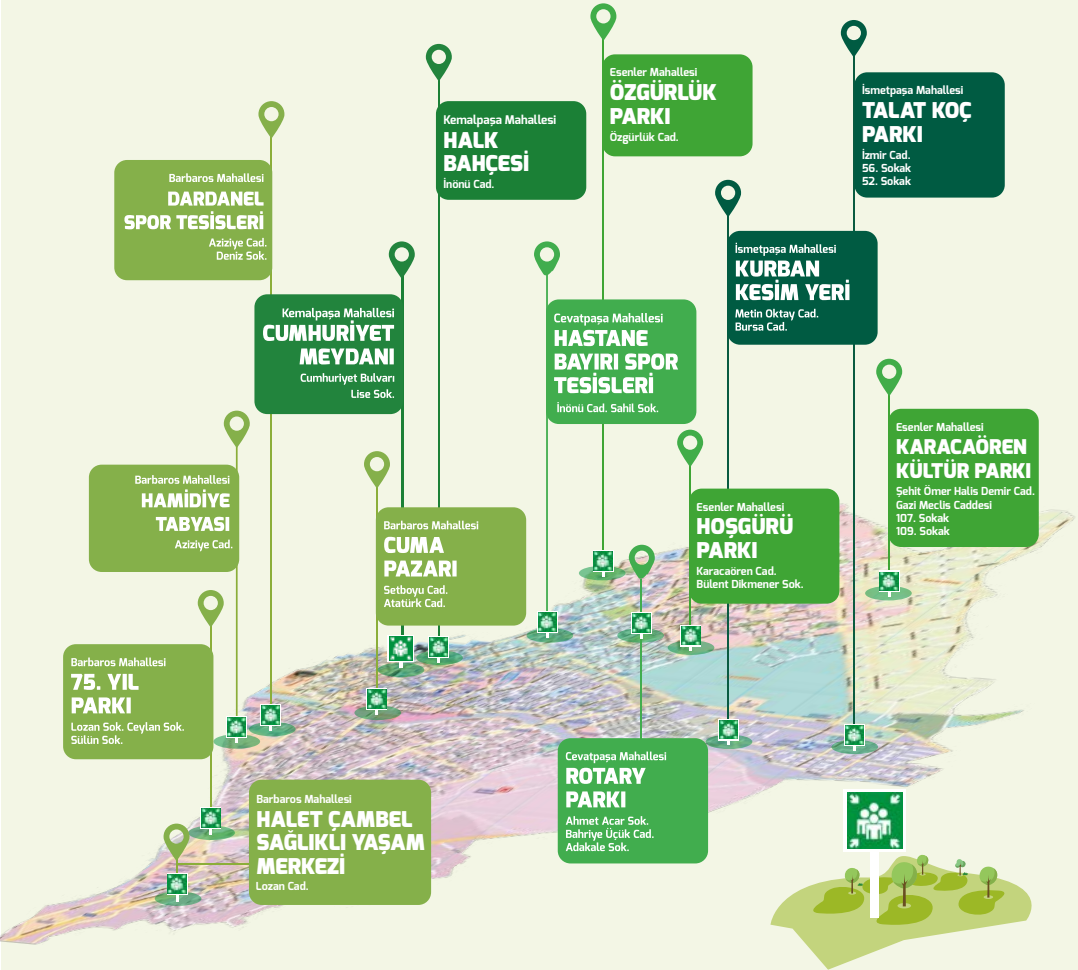
Ayvacık Depremi: Deprem fırtınası olarak nitelendirilen, merkez üssü Ayvacık olan depremlerde, 06.02.2017 tarihinde 5.3; 7.02.2017 tarihinde 5.3; 12.02.2017 tarihinde 5.3 büyüklüğünde depremler meydana gelmiştir.

E-Devlet kapısı “Afet ve Acil Durum Toplanma Alanı Sorgulama” bölümünden ülkemizdeki tüm afet toplanma alanlarını görebilirsiniz.

ÇANAKALE BELEDİYESİ AFET TOPLANMA ALANLARI

Kentimizdeki Acil Toplanma Alanlarını Biliyor Musunuz?

Sizler de Mahalle Afet Gönüllüsü olabilirsiniz. Nasıl mı?

Çanakkale Belediyesi Afet İşleri Müdürlüğü ve Mahalle Afet Gönüllüleri Acil Müdahale Derneği ortaklığında gerçekleştirdiğimiz Mahalle Afet Gönüllüsü projemiz ile afet ve acil durumlara yönelik eğitim ve tatbikatlar organize ediyoruz.

Bu proje kapsamında olası afet öncesi risk azaltma ve farkındalık çalışmaları düzenliyor, kentte ekip organizasyonlarını görünür kılmak için eğitimler düzenliyor, belediye sınırları içerisinde eğitim almış, gerekli bilgi ve ekipmanlarla donanmış gönüllü ekiplerin oluşturulması için çalışmalar yapıyoruz.

Siz de bu aileye katılmak, afet konusunda bilinçlenmek ve gönüllü yardım faaliyetlerimize destek olmak isterseniz Çanakkale Belediyesi Afet İşleri Müdürlüğü'ne başvurunuzu yapabilirsiniz.

Acil Durumlar için telefonunuza yükleyebileceğiniz bazı önemli uygulamalar;

Rasathane: Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen uygulama sayesinde bulunduğunuz bölge ve Türkiye'deki diğer tüm bildirimlerini takip edebilirsiniz.

AFAD Acil: Deprem gibi doğal afet durumlarında GSM hatlarında oluşabilecek yoğunluğu dikkate alarak tasarlan bu uygulamanın acil çağrı özelliği internet kullanılarak yapılıyor. Bu özelliği kullanarak hızlı şekilde 112 Acil Çağrı Merkezi'ne yardım talebinizi bırakabilirsiniz.

AKUT Güvendeyim: Bu uygulama sayesinde "Güvendeyim" ya da "İyiyim" gibi belirtmek istediğiniz durumunuzu, o an bulunduğunuz konum bilgisizle, uygulamaya önceden eklediğiniz numaralara iletebilirsiniz.

LastQuake: Bu uygulama farklı bölgelerdeki deprem uyarılarını takip

ederek anlık olarak kullanıcıları bilgilendirmektedir. Uygulamada “Yakındaki Depremler” seçeneği ile özelleştirilen bildirimler almak da mümkündür. Bu uygulama üzerinden, afeti deneyimleyenler tarafından yapılan yorumlara, fotoğraflara ve videolara da erişim sağlayabilirsiniz.

Bip: Aslında bir haberleşme uygulaması olan Bip, acil durumlarda kullanabileceğiniz bir acil durum butonu ile tanıdıklarınıza konum paylaşma seçeneği sunmaktadır. Acil durumlarda iletişim kurmak istediğiniz tanıdıklarınıza tek tuşla durum ve konum bilgisi SMS yoluyla paylaşılır.

Google Deprem Uyarı Sistemi: Yalnızca Android özellikte çalışan Deprem Uyarı Sistemi, Android telefonlarda depremin hareketini algılayabilen küçük ivmeölçerler sayesinde bir deprem algıladığında Google’ın sunucularına bir sinyal gönderiyor. Google, yeterli sayıda sinyal aldığı anda, depremin merkez üssünü tespit edip bölgeye yakın diğer telefonlara uyarı alarmı gönderebiliyor. Bu sistemin çalışması için Android kullanıcılarının telefon ayarlarından “Deprem uyarıları” özelliğini seçerek hassas konumlama özelliğini aktif etmesi gerekiyor.

Hangi Durumlarda 112 aranır?

- Her türlü doğal ve insan kaynaklı afet durumları
- Şiddet olayları
- Boğulma, kalp krizi, solunum güçlüğü, bilinç kaybı gibi önemli sağlık durumları
- Kayıp vakaları
- Patlayıcı madde ihbarları

Acil Durum İhbar Hattı: 112 Acil Çağrı merkezi üzerinden İtfaiye, Polis, Ambulans, Jandarma, AFAD gibi acil durum ve yardım hizmetlerine tek tuşla erişebilirsiniz.

Acil durumları bildirmek dışında mobil hatlar üzerinden kuracağımız her iletişim yardımı ihtiyacı olanlara, gereken yardımın ulaşmasını geciktirebilir veya engelleyebilir.

! 112’yi gereksiz durumlarda meşgul etmeyelim.

Yangın nedir?

Yanmanın 3 ana bileşeni bulunmaktadır. Bunlar; yanıcı madde, oksijen ve ısıdır. Böylece yangın, maddelerin ısı ve oksijen ile birleşmesi sonucunda oluşan, yanmaya sebep olan doğal bir afettir. Yangın, genellikle ateşin hızlı bir şekilde yayılmasıyla karakterizedir.

Yangın söndürme yöntemleri nelerdir?

Yangın söndürme yöntemleri, yangının türüne, büyüklüğüne ve çevresel faktörlere bağlı olarak değişebilir.

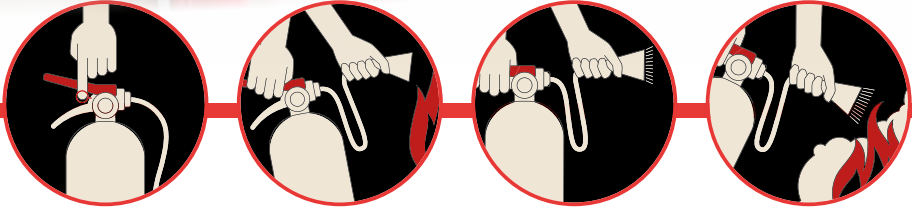
- Kuru Kimyevi Toz ile söndürme
- Su ile Söndürme
- Köpükle Söndürme
- Karbon Dioksit (CO₂) ile Söndürme
- Kimyasal Söndürücüler
- Kum veya Toprak ile Söndürme
- Yakma Kontrolü

Yangın söndürme işlemlerinin profesyonel olarak gerçekleştirilmesi ve güvenlik önlemlerinin alınması önemlidir.

Kuru Kimyevi Tozlu Yangın Söndürme Tüpü nasıl kullanılır?

Öncelikle, yangın söndürme tüplerinin yeri herkes tarafından bilinmelidir ve tüpler kolay ulaşılabilecek yerlerde olmalıdır. Tüplere her yıl ilgili firma tarafından bakım yapıldığından emin olunmalı, dolu olduğu kontrol edilmelidir.

Olası yangın durumunda;

- Rüzgârı daima arkanıza alın.
- Cihazın üst kısmında bulunan pimi çekin.
- Cihazın hortumunun uç kısmından tutun.
- Tetiğe basın ve basılı tutun.
- Süpürme yöntemiyle yangının alt kısmından söndürmeye başlayın.
- Yangının tamamen söndüğünden emin olun.
- Kullandığınız cihazı bekletmeden doluma gönderin.

Yangın sınıfları nelerdir?

Yangınlar A,B,C,D ve F olarak sınıflandırılır.

A Sınıfı Yangın: Kor şeklinde yanan ve genelde organik yapıdaki katı maddelerin yangınlarıdır. Kumaş, odun, kâğıt ya da ot gibi nesnelerin yanmasını işaret eder. Su veya ABC tozlu söndürme cihazı ile söndürülür.

B Sınıfı Yangın: Sıvı ya da sıvı özelliği olan katı maddelerin yangınıdır. Akaryakıt, boya, katran, alkol gibi maddelerin yanmasını işaret eder. Köpük ve ABC-BC tozlu söndürme maddeleri ile söndürülür. B Sınıfı yangınlarda su kullanılmaz.

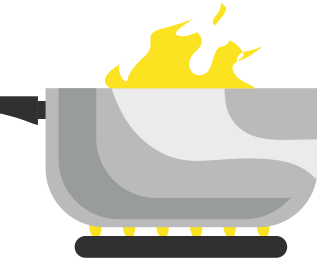
C Sınıfı Yangın: Gaz yangınlarını kapsar. LPG, metan ya da doğalgaz gibi gazların yanmasını işaret eder. ABC-BC tozlu söndürme maddeleri ile söndürülür.

D Sınıfı Yangın: Metal yangınlarını kapsayan D sınıfı yangınlar genelde kalsiyum, baryum, çinko, magnezyum ya da lityum gibi maddelerin yanması ile oluşur. Kesinlikle su kullanılmaz, D tozlu yangın söndürme cihazı ile söndürülür.

F Sınıfı Yangın: Pişirme aletleri içindeki bitkisel ve hayvansal pişirme yağlarından oluşan yangınlardır. Bu yangınlar en sık mutfakta kızartma ya da buna benzeyen sebeplerle ortaya çıkar. Kesinlikle su kullanılmaz.

Ocakta yanan tavaya nasıl müdahale etmeliyiz ?

- Ocağı kapatın.
- Yanan tavanın çapını tamamen kapatabilecek şekilde bir havluyu ıslatarak, su damlamayacak kıvamda sıkın.
- Havluyu tavanın üstüne örtün.

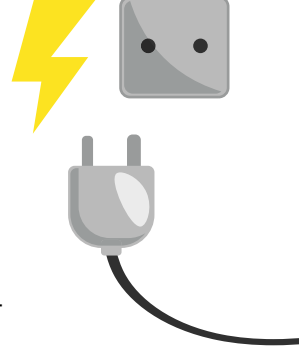
- Temel amaç oksijen ve ısı temasını keserek yanmayı durdurmaktır.
- Diğer bir yöntem, yanan tavaya karbonat eklemektir.
- Karbonat (sodyum bikarbonat), yanma sırasında karbon dioksit (CO₂) gazı salarak tavadaki küçük yangınları söndürmeye yarayabilir.

En etkili yöntem F Sınıfı söndürücü ile müdahale etmektir.

Unutmayalım! F Sınıfı yangınlarda asla yanan yere su dökülmez. Aksi durumda büyük bir parlama yaşanabilir.

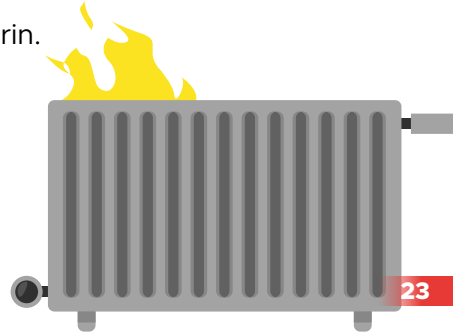
Yangın riskine karşı ne gibi önlemler almalıyız ?

1. Yatmadan önce kullanmadığınız elektrikli cihazlarınızı fişten çekin.
2. Yatmadan önce evdeki tüm ısıtıcıları kapatın. Soba kullanıyorsanız sobanızı söndürün.
3. Binanızın bacalarını rutin olarak kontrol ettirin.
4. Çocukların elektrik kabloları, prizler, yanıcı maddeler ve gazlı ocaklarla oynamalarına engel olun.
5. Benzer şekilde evcil hayvanlarınızın elektrik kabloları ve prizlerden uzak durmalarını sağlayın.
6. Mümkünse binanızda yangın ve gaz algılama dedektörleri bulundurun.

Gaz kaçağı hissettiğimizde ne yapmalıyız ?

1. Herhangi bir gaz kaçağı olduğunu algıyorsanız ocaktaki ve daire girişindeki doğalgaz vanasını derhal kapatın.
2. Pencereleeri açın.
3. Kibrit ve çakmak kullanmayın.
4. Elektrik düğmeleri dahil hiçbir elektrik aksamına dokunmayın.
5. En ufak bir statik elektrik büyük bir patlamaya neden olabilir.
6. Hemen 112 Acil Çağrı Merkezi'ne haber verin.

Yangın anında bina içindeyseniz neler yapmalıyız?

Güvenliği Sağlayın: Yangın alarmı duyulduğunda veya yangın belirtisi fark edildiğinde önce kendi güvenliğinizi sağlayın.

Yangın Alarmını Çalın: Yangın alarmını çalın veya yangın ihbar düğmesine basın. Bu, diğer insanların yangını fark etmelerine ve yangın söndürme ekiplerinin haberdar edilmesine yardımcı olur.

Acil Çağrı Merkezini Arayın: Hemen 112 Acil Çağrı Merkezini arayın yangın yerini ve cinsini bildirin. Yangın ihbarı, yangının erken aşamada kontrol altına alınmasına yardımcı olacaktır.

Acil Çıkış Yollarını Kullanın: Yangın sırasında vakit kaybetmeden güvenli bir şekilde binadan veya tehlike altındaki alandan çıkın. Binanızda acil çıkış planları genellikle duvarlarda veya kapıların üzerinde bulunur. Bu planları önceden öğrenin, bu planlara göre hareket edin ve asla asansörleri kullanmayın.

Yangın Kapılarını Kontrol Edin: Bir kapıyı açmadan önce, kapının arkasında veya altında sıcaklık olup olmadığını kontrol edin. Kapı sıcaksa, arkasında muhtemelen yangın var demektir ve o kapıyı kullanmayın.

Dumana Maruz Kalmayın: Yangın sırasında alevlere veya dumanlara doğru gitmeyin. Duman, zehirli gazlar içerebilir ve görüş mesafesini azaltabilir.

Unutmayalım! Yangın anında eğilerek ve sürünerek hareket etmeli, ağız ve burnunuzu ıslak bez ya da mendille kapatmalısınız.

Hareket Etmekte Zorlanıyorsanız Yerinizde Kalın: Eğer bir yerde sıkışıp kaldıysanız veya hareket etmekte zorlanıyorsanız, pencere veya kapıyı kapalı tutun ve dışarıdan yardım gelene kadar belirli bir alanda kalın. Bu durumda, telefonunuzu kullanarak yardım çağrısı yapabilirsiniz.

Unutmayalım! Yanıcı etkisi bulunan oksijenin kesilmesi ve yangının yayılmasını önlemek için yanan bölgedeki kapı ve pencerelerin kapalı olması hayati derecede önemlidir.

Yangın anında kıyafetiniz alev alırsa **DUR – YAT- YUVARLAN** yöntemini uygulayın.

- Durun
- Yere yatın
- Ellerinizi yüzünüzü kapatın
- Ateş sönene kadar yuvarlanın

Orman Yangını nedir?

Orman yangını, ormanlık alanlarda çıkan ve hızla yayılan yangınlar olarak tanımlanır. Bu yangınlar, ormanlık alanlardaki bitki örtüsünü ve ekosistemleri yok edebilir, doğal yaşamı olumsuz etkileyebilir, hava kalitesini bozabilir ve can kaybına neden olabilir. Orman yangınları genellikle büyük alanlara yayılabilir ve kontrol altına alınmaları zor olabilir. Bu nedenle, orman yangınlarına karşı erken müdahale ve etkili yangın söndürme stratejileri önemlidir.

Orman yangınlarının nedenleri nelerdir?

Doğal yangınlar: ŐimŐekler, volkanik patlamalar veya güneş iŐiđi gibi doğal faktörler de orman yangınlarına neden olabilir. Özellikle sıcak, kuru hava koşulları altında, kurak bitki örtüsü hızla yanabilir ve yangınlar özellikle rüzgârın da etkisiyle hızla yayılabilir.

İhmal: Orman yangınlarının çoğu insan kaynaklıdır. Anız yakılması, istenmeyen bitki örtüsünün yakılması, kanun dıŐı dökülen atıkların yakılması, mangal ve piknik ateŐi yakılması, havai fişek ve sigara gibi parlak nesne kullanımı, mangal küllerinin yeniden alevlenmesi gibi durumlar ihmalin örnekleri arasında yer alır.

Kaza: Elektrik nakil hatlarından kaynaklanan yangınlar, demiryollarında yola saçılan kıvılcımlar, araç yangınları, makinelerin çıkardığı kıvılcımlar, silah ve patlayıcı kullanımı, bitki atıkları ve yığınlarının kendiliğinden tutuŐması bu baŐlık altında değerlendirilir.

Kasıt: Rant, uyuŐmazlık, vandalizm, baŐka bir suçu gizleme, kundaklılık gibi pek çok neden, orman yangınlarına sebebiyet verir.

Rüzgâr: Rzgrın etkisiyle taŐınan küçük ateş parçaları veya kıvılcımlar, uzak mesafelerden ormanlık alanlara ulaŐarak yangınların baŐlamasına neden olabilir.

Yeniden Yanma: Bazı durumlarda söndürüldüğü düŐünülen alan gizli kor veya ısı nedeniyle yeniden alevlenebilir.

Hava Sıcaklığı ve Kuraklık: Yüksek sıcaklıklar ve uzun süreli kuraklık dönemleri, bitki örtüsünün kurumasına ve yangın riskinin artmasına neden olabilir. Kurak bitki örtüsü, yangının hızla yayılmasına ve kontrol edilmesinin zorlaŐmasına neden olur.

Orman İŐletmeciliđi ve Arazi Kullanımı: Ormanlarda yapılan ağaç kesimi, ormancılık faaliyetleri veya tarım alanlarının geniŐletilmesi gibi insan faaliyetleri de orman yangınlarını tetikleyebilir. Özellikle yangınların çoğunlukla insan faaliyetlerinin olduğu bölgelerde yođunlaŐması yaygındır.

Çanakkale’de Orman Yangını riskleri nelerdir?

Çanakkale ilinin ormanlık alanı 2023 verilerine göre 513.258 hektar olup, bu alan, il yüzölçümünün %52’sine tekabül eder. Kentte hâkim olan etkili rüzgarlar ile Çanakkale, özellikle yaz aylarında yüksek yangın riskleri barındıran ve yangın sorunu ile mücadele etmek zorunda kalan bir kenttir.

Unutmayalım! Orman yangınlarının büyük bir kısmı insan kaynaklıdır. Bizlere düşen görev yangın ve doğurabileceği sonuçlar için her zaman bilinçli ve tedbirli hareket etmektir.

Orman Yangınlarını Önlemek İçin Bireysel Olarak Neler Yapmalıyız?

- Orman alanlarında ateş veya mangal yakmayın.
- Ormanda izin verilen piknik alanları dışında piknik yapmayın.
- Ormana çöp, plastik, cam şişe ve cam parçaları atmayın.
- Ormanlık alanlarda sigara içmeyin, orman kenarı karayolları da dahil olmak üzere sigara izmaritlerinizi doğaya atmayın.
- Ormanlık alana yakın yerlerde gerçekleşen düğün organizasyonlarında dilek balonu ve havai fişek gibi yanıcı ürünler kullanmayın.
- Topraktaki canlıları ve organik maddeleri yanarak yok eden anız yakımından vazgeçin.
- Yangın riski gördüğünüz anda 112 Acil Çağrı Merkezi’ni arayarak ihbarda bulunun.

ŞİDDETLİ RÜZGÂR VE FIRTINA

Çanakkale'nin hâkim rüzgâr yönü Kuzey-Kuzeydoğu olup, mevsimsel değişimlere bağlı olarak ikincil derece hâkim rüzgâr yönü Güney-Güneybatıdır. Şiddetli fırtına ve rüzgâr kentimizde çoğu zaman karşılaştığımız durumlardır.

Bu nedenle kentlimizin, yaşanabilecek fırtına nedeniyle çatı uçması, ağaç ve direk devrilmesi, soba ve doğalgaz kaynaklı zehirlenmeler gibi olumsuzluklara karşı daima tedbiri olması gerekir.

Şiddetli rüzgâr ve fırtınadan korunmak için neler yapmalıyız?

1. Ev ve Bina Hazırlığı:

- Pencereleri ve kapıları sıkıca kapatın.
- Dışarıdaki eşyaları içeri alın veya sabitleyin.
- Balkon ve teras gibi açık alanlardaki eşyaları güvenli bir yere taşıyın veya sabitleyin.
- Bahçedeki bitkilerinizi veya ağaçlarınızı sağlam bir şekilde bağlayın.

2. Güvenli Yer Arayın:

- Ev veya binanın içinde güvenli bir alan belirleyin. Bu genellikle bir iç koridor veya merkezi bir oda olabilir.
- Camdan ve dış duvarlardan uzak durun.

3. Hazırlıklı Olun:

- El fenerleri, pil, şarj edilmiş cep telefonu gibi acil durum malzemelerini hazırda bulundurun.
- Acil durum çantası içerisinde temel ihtiyaçlarınızı bulundurun.

4. Dışarıda Kalma Riskinden Kaçınin:

- Eğer mümkünse, fırtına sırasında dışarıda kalmaktan kaçınin. Yolda araç kullanırken, aracınızı güvenli bir yere park edin ve fırtına geçene kadar aracınızda kalın.
- Aracınızı eğer varsa garaja park edin. Garajınız yok ise aracınızı bina, ağaç, duvar ve çitlerden uzak ve güvenli bir yere park edin.

5. Haberleri Takip Edin:

- Radyo, televizyon veya cep telefonu uygulamaları aracılığıyla hava durumu güncellemelerini ve yerel otoritelerin talimatlarını takip edin.

6. Tatil Planlarını Gözden Geçirin:

- Tatildeyseniz, konaklama yerinizin, yerel yetkililerin talimatlarını takip ettiğinden emin olun.

7. Güvenli Kalın:

- Fırtına sırasında dışarı çıkmaktan kaçınin. Dışarıda olmanız gerekiyorsa, mümkünse fırtına geçene kadar bekleyin.
- Fırtına devam ederken hasarı onarmak için evden dışarı çıkmayın.

8. Fırtına Sonrasında:

- Yere düşen ve sallanmakta olan elektrik kablolarına dokunmayın.
- Ağaç, duvar ve binalara yakın yürümeyin, fırtınanın bu yerlerde hasar bırakabileceğini bilin.

Şiddetli rüzgâr ve fırtına gibi acil durumlar, bu tip afetlere her zaman hazırlıklı olmanın önemini vurgular. Olağanüstü durumlar için bir planınızın olması ve bu planı uygulamaya koymak için gerekli ekipmanın hazırda bulunması hayati öneme sahiptir.

SEL

Sel en genel anlamda su baskını demektir. Özellikle yoğun yağışlar veya ani su taşkınları sonucunda oluşurlar. “Akma halinde olan su” anlamına gelen sel, genellikle drenaj sistemlerinde oluşan yetersizlik sebebiyle yaşanır. Seller, orman yangınlarından sonra dünyadaki en yaygın ikinci doğal afet olarak kabul edilir.

Neden sel olur?

- Şiddetli rüzgâr ve fırtınalar deniz kıyılarındaki kıyı selleri oluşturabilir.
- Özellikle ilkbahar döneminde kar ve buz birikintilerinin erimeye başlamasıyla sel oluşabilir.
- Aşırı yağışlar selin en yaygın nedenleri arasında gösterilebilir.
- Barajların zamanla zayıflamaları ya da kapasitelerini aşmaları durumunda biriken sular taşarak sel riski oluşturur; çökmeleri durumunda ani sel gelişir.
- Orman yangınları sebebiyle değişen arazi yapısı aşırı yağışlarda çamur akıntıları oluşturabilir.
- Aşırı yağışlarda, yağmur suyunun fazlasının toprağa ulaşması gerekmektedir bu nedenle kentteki yapılaşmalar da sel durumunu etkileyebilir.

Çanakkale’de sel riskleri nelerdir?

Kentimizin 1975 yılından bu yana tek içme suyu kaynağı olan Atikhisar Barajından gelen su Sarıçay boyunca akar ve Çanakkale Boğazı’na ulaşır. Yukarıda belirtilen risk faktörleri nedeniyle özellikle Sarıçay bölgesi sene boyunca sel riski barındırır.

Sel, Çanakkale tarihinde önceki yıllarda meydana gelmiş ve kentte büyük etkiler bırakmıştır. Sel, bugün de kent için ciddi bir endişe kaynağıdır. Bununla beraber kentimizde sadece Atikhisar Barajı ve Sarıçay kaynaklı değil denizden fırtına kabarması ve karadan kuvvetli yağışlar nedeniyle de önemli bir afet durumu gelişebilir.

Sel için nasıl hazırlık yapmalıyız?

- Sel için erken uyarı genellikle mümkündür. Sel ve su baskını riski olan bölgelerde erken uyarı sistemlerini takip eden yerel yetkililerin talimatlarını dinleyin.
- Sel ve su baskını riski olan bölgelerde yaşıyorsanız, güvenli alanlara tahliyeniz için merkezi ve yerel yetkililerden destek isteyin.
- Acil toplanma alanınızı yüksek kesimlerden ve su basmayacak bölgeden seçin.
- Kapı ve pencerelerinizi korumak için onları taşınabilir engellerle destekleyebiliriz.
- Bazı durumlarda tüm kapıları açarak suyun binanın içinden akmasına izin vermek gereklidir. Böylece basınç, yapının taşıyıcı sistemine zarar vermez.
- Sel esnasında su basmış alanlardan uzak durun.
- Araçtıysanız sel sularıyla kaplı yollara girmeyin.
- Sel esnasında ve sonrasında elektrik şalterlerinizin su tamamen kuruyana dek kapalı olduğundan emin olun.

Bu önlemler, sel ve su baskınlarının etkilerini azaltmaya ve kentlilerimizin güvenliğini sağlamaya yardımcı olabilir. Ancak her durumda, halkın doğal afetlere karşı hazırlıklı olması ve yerel yetkililerin etkin bir şekilde müdahale etmesi önemlidir.

HEYELAN

Çanakkale'nin jeolojik nitelikleri dikkate alındığında heyelan risk potansiyelinin yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle aşırı yağışlar sebebiyle yaşanan heyelan, başta yerleşim alanları olmak üzere karayolları gibi dinamik güzergahları da etkileyebilmektedir. Özellikle kentimizde Lâpseki-Çanakkale- Erenköy Heyelan Kuşağı ve Bolayır-Gelibolu-Yalova-Heyelan Kuşağı risk potansiyeli barındıran bölgeler olarak öne çıkmaktadır.

Heyelan anında neler yapmalıyız?

- 1. Tehlike Alanını Terk Edin:** Eğer mümkünse, heyelan riski altındaysanız hemen tehlike alanını terk edin.
- 2. Yakın Tehlike Alanından Uzaklaşın:** Eğer hızla hareket edebiliyorsanız, yakın tehlike alanından uzaklaşın. Mümkünse daha yüksek bir bölgeye veya güvenli bir yapıya ulaşmaya çalışın.
- 3. Dikkatli Olun:** Hareket ederken ve tehlike alanından uzaklaşırken dikkatli olun. Düşen kayalar, toprak parçaları veya diğer tehlikeler nedeniyle yaralanma riski olabilir.

4. Acil Durum Yetkilileriyle İletişime Geçin: Güvenli bir konuma ulaştığınızda, acil durum hizmetlerini arayın veya yerel yetkililerle iletişime geçin. Yardım almak ve diğer insanların da güvende olduğundan emin olmak için bu önemlidir.

5. Güvenlik Önlemleri Alın: Mümkünse binanızdaki tüm tesisatları kapatın. Ateş yakmayın. Acil durum çantanızı alın.

6. Uyarıları Takip Edin: Yerel yetkililerin yayınladığı uyarıları dikkatlice dinleyin ve takip edin. Radyo, televizyon veya diğer iletişim araçları üzerinden güncel bilgilere erişmeye çalışın.

7. Panik Yapmayın: Heyelan sırasında panik yapmak, durumu daha da kötüleştirebilir. Sakin olun, durumu değerlendirin ve bilinçli bir şekilde hareket edin.

8. Komşularınıza Yardım Edin: Eğer güvendeseymiş ve başkalarının yardımına ihtiyacı olduğunu düşünüyorsanız, komşularınıza yardım etmeye çalışın. Ancak kendi güvenliğinizi riske atmadan yapabileceğiniz yardımları sınırlayın.

Heyelan gibi doğal afetlerde hızlı ve doğru kararlar almak çok önemlidir. Yukarıdaki adımları izleyerek, kendinizi ve diğerlerinizi güvende tutabilir ve zarar görmeyi en aza indirebilirsiniz.

KAR FIRTINASI

Kar fırtınası, soğuk hava sistemlerinin etkisi altında oluşan, yoğun kar yağışı ve rüzgârın şiddetli bir şekilde bir araya gelmesiyle oluşan bir hava olayıdır. Bu durumda, güçlü rüzgarlar karın yere düşmesini engeller ve yerdeki karı havaya kaldırarak karın uçuşmasına neden olur. Kar fırtınaları sırasında görüş mesafesi genellikle azalır ve tipik kar yağışından daha şiddetli olabilir.

Kar fırtınaları sırasında oluşan yoğun kar birikintileri, yol kapatmalarına, elektrik hatlarının devrilmesine ve genel olarak ulaşımı olumsuz etkileyebilir. Ayrıca, kar fırtınaları aşırı soğukla da birleşebilir, bu da donma tehlikesini artırır ve dışarıda kalanları ciddi tehlikelere maruz bırakabilir.

Kar fırtınası için nasıl önlemler almalıyız?

- **Evde Kalın:** Kar fırtınası sırasında mümkünse dışarı çıkmamaya özen gösterin. Evde kalın ve dışarı çıkmak zorunda kalırsanız, zorunlu olmadıkça araç kullanmaktan kaçınin.
- **Güvende Kalın:** Kar fırtınası sırasında dışarıda iseniz güvenli bir yere sığınin. Mümkünse kapalı bir mekâna girin ve dışarıda kalmaktan kaçınin.
- **Hazırlıklı Olun:** Evde kalıyorsanız, kar fırtınası için gerekli hazırlıkları yapın. Yiyecek, içecek, ilaç ve diğer acil durum malzemelerini stoklayın. Ayrıca, battaniyeler, el fenerleri, pil ve radyo gibi acil durum ekipmanlarını hazır bulundurun.
- **Isınmayı Sağlayın:** Kar fırtınası sırasında evinizin ısınmasını sağlayacak yollar bulun. Elektrik kesintisi yaşanabileceğini göz önünde bulundurarak, yedek bir ısı kaynağı veya soba gibi alternatif ısıtma yöntemleri bulundurun.
- **Yakınlarınızla İletişimde Kalın:** Kar fırtınası sırasında aile üyeleri ve arkadaşlarınızla iletişimde kalın. Durumunuzu onlarla paylaşın ve gerektiğinde yardımlaşma planları yapın.
- **Görünürlüğü Artırın:** Eğer dışarıda olmanız gerekiyorsa, yeterli görünürlüğü sağlamak için parlak renkli giysiler ve reflektörlü ekipmanlar kullanın. Bu, diğer insanların sizi daha kolay görmesine yardımcı olabilir.
- **Dikkatli Sürün:** Eğer araç kullanmanız gerekiyorsa, hızınızı azaltın ve dikkatli sürün. Kaygan yollar ve düşük görüş mesafesi nedeniyle daha dikkatli olmanız önemlidir.
- **Hayvanları ve Bitkileri Koruyun:** Evcil hayvanlarınızı içeri alın ve bitkilerinizi mümkünse iç mekanlara taşıyın veya koruyun. Dışarıda yaşayan canlılar için mama, su bulundurun. Kuytuda kalan yerlere battaniye, karton gibi malzemelerle minik sığınaklar yapabilir ve bir canlının yaşamını kurtarabilirsiniz.
- **Yardımlaşın:** Sokakta barınmakta güçlük çeken, zor durumda bir insan veya hayvan gördüğünüzde 112 Acil Çağrı Merkezi veya 4441717 ücretsiz çağrı merkezi hattından Çanakkale Belediyesi'ne ulaşabilirsiniz.

Kar fırtınaları sırasında alınan bu önlemler, güvenliğinizi sağlamak ve olası acil durumlarla başa çıkmak için önemlidir. Her durumda, yerel otoritelerin talimatlarını ve hava durumu uyarılarını takip etmek önemlidir.

Hipotermi nedir?

Hipotermi, vücut sıcaklığının normalin altı seviyelere düştüğü bir tıbbi durumdur. Hipotermi yani düşük vücut ısısı tanısı, vücut sıcaklığı 35 C altına düştüğünde ortaya çıkar. Vücut ısısı düşen canlıların dolaşım sistemi, sinir sistemi ve diğer organları normal faaliyet gösteremez. Hipotermi, zamanında tedavi edilmeden bırakılırsa kalp dolaşım ve solunum sisteminin tamamen bozulmasına yol açarak hayati tehlikeye neden olabilir.

Hipotermi belirtileri nedir?

En erken belirtisi titremedir. Vücut refleksif olarak titreme yoluyla kaybettiği ısıyı yerine koymak için uğraşır.

Hipotermimin diğer belirtileri bilinç kaybı, geveleyerek konuşma veya mırıldanma, karışıklık veya hafıza kaybı, koordinasyon eksikliği, uyuşukluk veya çok düşük enerji, yavaş ve hafif nefes alma, zayıf nabız ve özellikle bebeklerde parlak kırmızı, soğuk cilt olarak görülür.

Hipotermi için nasıl önlemler almalıyız?

- 1. Kişiyi Sıcak Bir Yere Taşıyın:** Hipotermi şüphesi olan kişiyi hemen sıcak bir iç mekâna veya en azından rüzgârı kesen bir yere taşıyın.
- 2. Sıcak Giysiler Giydirin:** Kişinin üstündeki ıslak giysileri çıkarın ve kuru, sıcak giysiler giydirin. Mümkünse, bir battaniye veya uygun bir sıcak örtü ile kişiyi sarın.
- 3. Vücut Sıcaklığını Artırın:** Kişiyi sıcak içecekler vererek iç ısını artırabilirsiniz. Ancak alkollü içeceklerden kaçının, çünkü bunlar vücut sıcaklığını daha da düşürebilir.
- 4. Yavaşça Isıtın:** Kişiyi hızla ısıtmaya çalışmayın çünkü bu ani ısı değişiklikleri ciddi sağlık sorunlarına neden olabilir. Bunun yerine, yavaşça ve nazikçe ısıtmaya çalışın.
- 5. Acil Tıbbi Yardım Çağırın:** Hipotermi ciddi bir tıbbi durumdur ve hemen acil tıbbi yardım çağırılmalıdır. Hipotermi şüphesi olan bir kişiyi mümkünse bir sağlık kuruluşuna götürün veya 112 Acil Çağrı Merkezini arayın.

Unutmayalım! Hipotermi durumunda, vücut ısını yavaşça ve güvenli bir şekilde artırmak önemlidir. Ayrıca, hipotermi yaşayan kişinin hemen tıbbi müdahale alması kritik öneme sahiptir.

SICAK HAVA DALGASI

Evrensel bir tanımı olmasa da yüksek sıcaklık etkisinin uzun süre devam etmesi sıcak hava dalgası olarak nitelendirilir. Yüksek sıcaklıklar tek başına bile zararlı olabilse de yüksek sıcaklık yüksek nem oranıyla birleştiğinde canlı yaşamı için ciddi tehlikeler başlar.

Bu tehlikeler nelerdir?

Isı Krampları: Bir erken uyarı sistemi olan ısı krampları kendini kas ağrısı ve spazmi şeklinde gösterir. Bu durum vücudun ısıya dair bir problemle mücadele etmekte olduğunu gösterir.

Isı Yorgunluğu: Isı yorgunluğu, yüksek sıcaklıklara maruz kaldıktan sonra ortaya çıkabilen ve genellikle aşırı terleme sonucu dehidrasyona sebebiyet veren ciddi bir durumdur. Hem su hem de tuz kaybıyla ilişkili olabilir. Bilinç bulanıklığı, koyu renk idrar, baş dönmesi, bayılma, mide bulantısı gibi belirtileri bulunur.

Isı Çarpması / Güneş Çarpması: Güneş çarpması, aşırı sıcak hava koşulları altında vücut sıcaklığının kontrolünü kaybetmesi sonucu ortaya çıkan bir tıbbi durumdur. Güneş çarpması, vücut sıcaklığının normalden yüksek seviyelere çıkması nedeniyle ortaya çıkar ve ciddi komplikasyonlara yol açabilir. Terleme, baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı, kusma, halsizlik, sersemlik, hızlı nabız, solunum güçlüğü gibi belirtileri olabilir.

Unutmayalım! Sıcak çarpması durumunda en önemli adımlardan biri, vücut sıcaklığını hızlı bir şekilde düşürmektir. Kişi serin bir ortama alınmalıdır. Giysileri çıkarılarak soğuk kompres veya buz uygulaması yapılmalıdır. Profesyonel destek için 112'ye haber verilmelidir.

Sıcak Hava Dalgasının Etkilerinden Korunmak İçin Neler Yapabiliriz?

- Güneş ışığına uzun süre maruz kalmaktan kaçının.
- Güneşe çıkacaksanız güneş ışığını yansıtacak ve deriyi mümkün olduğunca örtecek, hafif, bol ve açık renkli kıyafet tercih edin, geniş kenarlı şapka kullanın.
- Otomobilinizde çocukları ve evcil hayvanları ne olursa olsun, hiçbir şekilde yalnız bırakmayın.
- Yoğun fiziksel etkinlikten kaçının ve mümkün olduğunca yavaş hareket edin.
- Dış ortamda çalışma zorunluluğunuz varsa sık sık mola verin.
- Dış ortamdaki oyunları ve etkinliklerinizi mümkünse erteleyin.
- Aşırı sıcaklık değişimlerinden kaçının. Klima kullanırken dikkat edin.
- Evde bir soğutma sistemi yoksa ve ev çok ısınıyorsa, soğutma sistemi bulunan kamusal bir alanda vakit geçirebilirsiniz.
- Susuzluk hissetmeyi beklemeden bol bol sıvı alın.
- Binaların yalıtımını iyileştirin, pencereleri ve cepheleri güneş ışığını yansıtacak malzemelerle kaplatın.
- Hasta, yaşlı ya da kendine bakamayacak durumdaki komşularımızla ve tanıdıklarımızla iletişim halinde olun ve sıcak havaya karşı önlem almalarına yardımcı olun.

İKLİM DEĞİŐİŐKLIĐİ

Günümüzde iklim değişikliği, dünya genelinde ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. İklım değişikliği, atmosferdeki sera gazlarının artması sonucu dünya genelinde ortalama sıcaklıkta meydana gelen uzun vadeli deđiŐiklikler olarak tanımlanır. Bu deđiŐiklikler, çeşitli doğal olaylarla birlikte ekosistemler, hava kalitesi, deniz seviyeleri ve tarım gibi pek çok alanda etkiler yaratır.

İklım deđiŐikliđinin ana nedenleri arasında fosil yakıtların (kömür, petrol, doğal gaz) yanması, ormansızlaŐma, endüstriyel faaliyetler, tarım uygulamaları ve sera gazlarının yayılması gibi insan etkinlikleri yer alır. Bu etkinlikler atmosferde sera gazlarının birikmesine ve sera etkisinin güçlenmesine neden olur, bu da dünya genelinde sıcaklık artışına yol açar.

İklım deđiŐikliđinin sonuçları arasında artan sıcaklık, kuraklık, sel, orman yangınları, tropikal fırtınaların Őiddetlenmesi, buzulların erimesi, deniz seviyesinde yükselme, ekosistemlerde deđiŐimler, su kaynaklarında azalma ve tarım veriminde düşüŐ gibi faktörler bulunmaktadır. Bu etkiler, canlıların sağlığına, ekonomiye ve sosyal dengelere zarar verir.

İklım değişikliği ile mücadelede uluslararası çabalar önemlidir. Ancak, iklim deđiŐikliđinin etkilerini hafifletmek ve durdurmak için daha kapsamlı ve hızlı eylemlere ihtiyaç vardır. Bu hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çevresel bilinci artırmayı ve sürdürülebilirlik ilkelerini benimsemeyi gerektirir.

İklim Değişikliği ile nasıl mücadele edebiliriz?

- **Yenilenebilir Enerji Kullanımını Artırmak:** Fosil yakıtların yerine güneş, rüzgâr veya hidroelektrik gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak enerji ihtiyacımızı karşılayabiliriz.
- **Hayvansal Ürün Tüketimini Azaltmak:** Et ve süt ürünlerini daha az tüketmek veya alternatif bitkisel protein kaynaklarına yönelmek, karbon ayak izimizi azaltmamıza yardımcı olabilir.
- **Yerel ve Paketlenmemiş Gıdaları Tercih Etmek:** Yerel üreticilerden alışveriş yapmak ve paketlenmemiş gıdaları tercih etmek, taşıma ve ambalaj maliyetlerini azaltarak çevreye katkıda bulunabilir.
- **Enerji Verimliliğini Artırmak:** Evlerimizde ve işyerlerimizde enerji verimliliğini artırmak için izolasyon uygulamak, düşük enerji tüketimli aydınlatma sistemleri kullanmak ve enerji tasarruflu cihazlar tercih etmek önemlidir.
- **Düşük Karbonlu Ulaşımı Tercih Etmek:** Kısa mesafeli seyahatlerde yürüme, bisiklet kullanma veya toplu taşıma araçlarını tercih etmek, karbon salınımını azaltmaya yardımcı olabilir.
- **İş Seyahatlerini Azaltmak:** İş toplantılarını video konferans aracılığıyla yapmak veya telekomünikasyon teknolojilerini kullanarak seyahat ihtiyacını azaltmak, karbon emisyonlarını azaltabilir.
- **Su Tüketimini Azaltmak:** Su tasarrufu yapmak için muslukları kapatmak, suyu verimli kullanmak ve sıcak su tüketimini azaltmak önemlidir.
- **Bilinçli Tüketim:** Yenilenebilir enerji kullanan şirketleri tercih etmek, geri dönüşümlü veya çevre dostu ürünleri satın almak, sürdürülebilir tüketim alışkanlıkları benimsemek önemlidir.
- **Geri Dönüşüm ve Atık Yönetimi:** Atıklarımızı ayrıştırarak geri dönüşüme kazandırmak, sıfır atık hedefi belirlemek ve atık üretimini azaltmak, çevrenin korunmasına katkı sağlar.

Bu adımları takip ederek, küresel iklim değişikliğiyle mücadelede bireysel olarak katkıda bulunabiliriz.

İLK YARDIM

İlk yardım, bir kaza veya acil durum anında, sağlık ekibi gelene kadar hayatı kurtarmak veya durumu daha kötüye gitmeden önce önlem almak amacıyla tıbbi araç gereç kullanılmadan yapılabilen temel uygulamalardır.

İlk yardımın öncelikli amaçları nelerdir ?

- Yaşamsal fonksiyonların devamını sağlamak,
- Hasta/yaralının durumunun kötüleşmesini önlemek,
- İyileşme sürecini kolaylaştırmaktır.

İlk yardım temel uygulamaları nelerdir ? (KBK)

1. Koruma:

Olay yerinde olası tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturmaktır. Hasta veya yaralı yerinden kıldatılmamalıdır. Bu süreçte hasta veya yaralılar yaşam bulguları yönünden değerlendirilmelidir.

2. Bildirme:

En hızlı şekilde 112 Acil Çağrı Merkezine haber verilmelidir. 112 arandığında kesin yer ve adres, kim, hangi numaradan arıyor, olayın tanımı, hasta ya da yaralı sayısı, durumu, nasıl bir yardım aldıkları detaylıca açıklanmalıdır.

3. Kurtarma:

Olay yerinde hasta yaralılara müdahale; hızlı ancak sakin ve bilinçli bir şekilde yapılmalıdır. Hasta/yaralının durumunun değerlendirilmesine bağlı olarak ilk yardım yapılmalıdır. Eğer ilk yardım bilinmiyorsa asla hasta/yaralıya dokunulmamalı ve yerinden kıldatılmamalıdır.

İlk yardımın ABC'si ne anlama gelir ?

- Solunum yolu açıklığını değerlendirme (A; airway).
- Solunumu değerlendirme (B; breathing).
- Dolaşımı değerlendirme (C; circulation).

Temel ilk yardım tekniklerini biliyor musunuz?

1. Bilinç Kontrolü: Hasta veya yaralının bilincini kontrol edin. Onu sakinleştirmeye çalışın ve adını sormaya çalışın. Eğer bilinci kapalıysa ABC kontrolü yapın.

2. İlk Yardımın ABC'sini uygulayın:

Solunum Yolu Açıklığı: Hava yolu açıklığının sağlanması ve rahat nefes alıp vermeyi kolaylaştırma

Solunum: Solunumun olup olmadığını değerlendirilmesi

Dolaşımı Değerlendirin: Nabız olup olmadığını kontrol edilmesi

3. 112 Acil Çağrı Merkezini arayın: Acil yardım hattını arayarak olayı ve durumu bildirin. Uzman yardım gelene kadar yapabileceğiniz ilk yardım müdahalelerini uygulamaya başlayın.

4. Kanama Kontrolü: Kanayan bir yaranın bulunması durumunda, temiz bir bezle veya eldivenle kanamayı durdurun. Kanayan yeri yükseltin, yaranın üzerine bastırarak veya basınç uygulayarak kanamanın durmasını sağlayın.

5. Yaraların Temizliği ve Bandajlanması: Yaralı bölgeyi temiz su veya steril bir sıvı ile temizleyin. Daha sonra steril bir bandaj veya temiz bir bez ile yaranın üzerini kapatın.

6. Kırıklar ve Burkulmalar: Eğer bir kırık veya burkulma söz konusu ise, yaralı bölgeyi sabitleyin ve hareket ettirmemeye özen gösterin. Etrafında yumuşak bir destek oluşturarak yaralı bölgeyi sabitleyebilirsiniz.

7. Zehirlenmeler: Zehirlenme durumunda zehrin ne olduğunu belirlemeye çalışın ve hemen 112 Acil Çağrı Merkezinden yardım alın

8. Yanıklar: Basit yanıklar için soğuk su uygulayın ve yaralı bölgeyi serin tutun. Daha ileri seviyedeki yanıklar için 112 Acil Çağrı Merkezini arayarak yardım alın.

Bu, temel ilk yardım tekniklerinden sadece birkaçıdır. Herhangi bir acil durumda, en önemli şey sakin kalmak ve etkili bir şekilde yardım sağlamaktır.

Yararlanılan Kaynaklar

- . AFAD Türkiye Diri Fay Haritası Erişim: <https://www.afad.gov.tr/turkiye-deprem-tehlike-haritasi>
- . AI Art Generator, Resimler Erişim: <https://hotpot.ai/art-generator>
- . Canva, Resimler Erişim: <https://www.canva.com/>
- . T.C. Çanakkale Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Çanakkale İli 2022 Yılı Çevre Durum Raporu
- . T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Resmi Yayınlar
- . T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Türkiye Afet Müdahale Planı Çanakkale – İl Afet Risk Azaltma Planı
- . T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü Meteoroloji 2. Bölge Müdürlüğü “Çanakkale İlinin İklim Durumu”
- . T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü Yeni Senaryolar ile Türkiye İklim Projeksiyonları ve İklim Değişikliği Raporu- 2015
- . T.C. İzmir Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi Başkanlığı Eğitim Şube Müdürlüğü Yangın Güvenliği Kitapçığı
- . T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Orman ve Kırsal Alan Yangınlarına Müdahale Mobil Bilgi Formu
- . TÜBİTAK, Bilim ve Teknik, Sıcak Hava Dalgaları Yazar: İlay Çelik (2011)
- . Türk Kızılay, Temel İlk Yardım Bilgileri, www.ilkyardim.org.tr
- . Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA) Orman Yangınları Öncesinde Yapılması Gerekenler Erişim: <https://www.tema.org.tr/calismalarimiz/orman/daha-yanmadan/orman-yaninglari-oncesinde>
- . Wikipediya -Yaşam Üçgeni Görselleri Erişim: <https://www.wikihow.com/React-During-an-Earthquake#/>

ÇANAKKALE
BELEDİYESİ

canakkale.bel.tr

444 17 17

[/ckalebelediye](https://www.instagram.com/ckalebelediye)